

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hír-
::: detési irodák :::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 156. szám.

Hétfő, július 13.

A politikai helyzet.

— Fővárosi levelezőnk től. —

B u d a p e s t, j u l. 13.

Az élet szürkeségéből ismét világ-
történelmi események hámozódnak ki. S
ugy látszik, hogy a szoros értelemben
vett állami és nemzeti politikát mégis
csak a világra szóló események befolyá-
solják.

A trónörökös erőszakos halála magy-
megdőbbenést keltett világszerte. S még
ma is, hetek múltán uralja a világszenzá-
ció az államok hangulatát. Monarchiánk
igaz, hogy megrémült, Szerbiát azonban
reszkető láb fogta el. Oroszország árgus-
szemekkel figyel és vigyáz balkáni ke-
gyeltjeire. Franciaország gunyoros ka-
cagásra fakadt, mert hiszen neki bliktri
a császárság és királyság. A hűvös és
szürke Anglia fontoskodik s a majdani
vesztést óhajtja megsarcolni. Németor-
szág kardjára csapott s arcát a vér el-
öntve felkiáltott: ne tovább, a türelemnek
vége már.

Az aprócska államok a meghunyászo-
dás hangján sóhajtottak föl, csupán a
nagy Olaszország szendergett, mert cél-
jai beláthatatlanok: lásd a mellékelt áb-
rát Albániában.

Vagyis, igen misztikus időköt élünk.
A legautentikusabb példa erre a magyar
ellenzék kánikulai, fantasztikus, harcias
állásfoglalása. Azt hisszük, hogy az ara-
tási munkaidőben akarja biztosítani a jö-
vendőben való aratását: kormányrajutá-
sát? Nos hát hiszen a küzdelem célja nem
is lehet más; a taktika azonban mégis
hibás alapokra van helyezve.

Az ellenzék igen hosszú ideig pasz-
sziv volt s a kánikulataktika a parla-
menti munka újból való fölvetését köve-

teli az ellenzékétől. Mivel pedig az ellen-
zéki munka már régóta egyértelmű, vagy
legalább is rokonértelmű az obstrukció-
val, a magyar parlamentben megint ki-
tört az obstrukció. S az ellenzék, mely
oly sok fontos és valósággal korszakos-
nak mondható reformtervet engedett
szó és megjegyzés nélkül törvényerőre
emelkedni, hirtelen rávetette magát tel-
jes erővel a törvénykezési illeték és a
szeszadó módosításáról szóló javaslatokra.

Ami magában véve még nem nagy
baj, mert hiszen ezek a javaslatok is elég
fontosak arra, hogy az ellenzék és az
egész parlamenti behatóan foglalkozzon
vele. Nyilvánvaló azonban, hogy az el-
lenzéki ostrom nem a szóban levő javas-
latok ellen irányul, hanem azt célozza,
hogy a kormánynak ama terve, mely szer-
int a közigazgatási javaslatok még a
nyári vakáció előtt tárgyalassanak le,
meg ne valósulhasson.

A közigazgatási reform eszméje any-
nyira meghódította már a lelkeket és an-
nak szükségességéről annyira meg van
nyak győződve a nemzet túlnyomó többsége,
hogy az ellenzéki küzdelem, ha an-
nak arányai mesterségesen ki nem tágit-
tatnak, már csak igen szűk keretek közt
mozoghat.

All tehát a harc, ennek a harcnek
végeredményben azonban semmi értelme
nincs, mert a magyar nemzet a pálmát
mégis csak annak a pártnak fogja nyuj-
tani, amely a dologtevés jegyében a nem-
zeti érdekeket kielégítve, érdemet szerez
arra . . .

Ilyen hangulat uralkodik szerte Ausz-
triában. Bécsben pedig, anélkül, hogy po-
litizálnának, a tisztek megtorlást akar-
nak s meg akarják semmisíteni az ádáz
ellenséget.

Debreczeni Bárány Agoston élete és munkái.*

Írta: Dr. Szentkláray Jenő,
a m. tud. akadémia levelező tagja.

— Négy közlemény. —

I.

Debreczeni Bárány Agoston irói élet-
pályájának értéke és hatása nem bírálható
meg igazságosan, ha azt csupán egyete-
mes országos szempontból tekintjük. He-
lyes megítélésre közvetlen környezetében
és ott kell őt fölkeresnünk, ahol élt és mű-
ködött. Munkásságának javarésze és ér-
téksúlya Délmagyarországra esik, mely-
nek kulturális fejlődését céltudatos el-
hűséggel előmozdította. Minthogy azon-
ban Bárány irodalmi tevékenysége a
negyvennyolcadiki szabadságharcot meg-
előző azon három évtizedre terjedt, me-
lyet hazánk politikai és műveltségi tör-
ténétében a megújuló korának szoktunk
nevezni: ebből a szempontból Bárány
munkálkodása országos jelentőségűnek is
tekinthető, mert szorosan beleszövedik
nemzetünk nagyjainak szellemi reform-
munkájába, melylyel Magyarország mű-
veltségét előbbre vinni igyekeztek.

Abban az időben Délmagyarországon
négy férfi állott a nemzeti kultúra ör-
állomásain: Gorove László, Fábrián Gábor,
Ormós Zsigmond és Bárány Agoston.
Mind a négyen tagjai voltak a Magyar

* A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában
most megjelent dr. Szentkláray Jenő jeles történettudó-
sunk széleskörű levéltári kutatásai alapján megint mun-
kájából.

Tudományos Akadémiának. Nem volt ese-
kély dolog akkor magyar írónak lenni és
a nemzeti ügy zászlaját lobogtatni a dél-
keleti végeken, melyek kétszáz esztendeig
majd a török, majd a német uralom nyü-
gét hordozták és e hosszú idő alatt a be-
áramlott vendégnépektől annyira ki let-
tek forgatva eredetiségükből, hogy haj-
dani magyar arculatukra már nem lehe-
tett többé ráismerni. Bárány irói és köz-
életi szereplése tehát a nemzeti újjászüle-
tés mozgalmáiban, a magyarellenes küz-
delmek ütköző pontján valósággal tüne-
ményszerű jelenség volt. Ébresztő kürtje-
nek felharsanása olyan vidéken, hol nem-
zeti nyelvünk még a vármegyék termei-
ben is csak nehezen és a közéletben, esa-
ládi otthonban pedig sehogy sem tudott
érvényesülni, villámáram gyámságát érinté
az embereket, csatlakozásra szólítván
Délmagyarország jobbait ahhoz a mun-
kához, melyet a magyar rendek az ország-
gyűlésen, költőink és írónk a nép réte-
geiben csüggedetlen lelkesedéssel foly-
tattak.

Ma már alig tudjuk elképzelni, mek-
kora bátorság és önbizalom, milyen izzó
honszeretet és a nemzet jövőjébe vetett
milyen erős remény kívántatott ahhoz,
hogy valaki idegen vidéken, ellenséges
népek közt üldözésnek és alattomos tá-
madásoknak legyen ki magát és irói tollal
nyiltan harcoljon a magyar nyelv és a
nemzeti művelődés igazaiért, a magyar
államiság jogaiért.

Bárány Agoston, mint író és hazafi, a
nemzeti reformkorszak elsőrendű kiváló-
sága volt Délmagyarországon. A maga
idejében értékeset és maradandót alkotott,

Tekintve azonban az aratási munká-
latokat, a háborúra való izgatás csak árt
az ügynek. Szerbia ha bűnös, megérdemli
a méltó büntetést s lehet, hogy ez nem is
fog elmaradni.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás idő-
járási jelentése.

Július 13.

Barométer ingadozó 755.5. Délután
1.38 órakor: Hőmérő 28.3 C°. Hőmérsék-
let: maximum 12-ikén 27.4 C°, min. ma
reggel 13.8 C°. Csapadék 0.9 mm. Felhőzet
Cu4. Szélirány és erősség SW1. Jóslat a
következő 24 órára: Meleg, elvélve csapa-
dék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása
a déli leolvasást tünteti fel a helyi magas-
ságra való átszámítás nélkül: 0° C-ra redu-
kálva. Maximum és minimum este 8 óra 38
perctől másnap este 8 óra 38 percig; csapadék
reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38
percig; felhőzet: Ci = firtősfelhő. Cu = go-
molyfelhő. St = rétegesfelhő. Nb = esőfelhő.
Ci-St = felhőfátyol. Ci-Cu = báránnyfelhő.
Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány:
N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet.
Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen
borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy
vihár.

— A közig. bizottság ülése. Toron-
tárvármegye közigazgatási bizottsága ma
délelőtt dr. Dellimanics Lajos főis-
pán elnöklésével tartotta július havi ren-
des ülését, amelyről holnapi lapunkban
számolunk be.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügymin-
iszter Neurohr József nagyikiki-
dai és Török Győző törökbecsei adóhi-
vatali tiszteket a X-ik fizetési osztályba
kinevezte.

Alkotásaival és hatásával épp úgy elis-
merésre kötelezte a magyar kultúra tör-
ténétét, mint kortársai közül — nem em-
litve a kimagasló nagyságokat — akár
Bacsányi és Szemere, akár Kis János és
Vitkovics, akár Jászay, Palugyay vagy
Kőváry, akiknek munkásságát dicsé-
relméltatással jegyezte föl a történelem. El-
lenben Bárány Agostont nagyon korán
elfelejté az emberek háládatlan emléke-
zete. Hasztalan keressük őt a magyar
műveltség- és irodalomtörténet szereplő
egyéniségei sorában. Alig félszázadra ha-
lála után, már csak a történelemmel fog-
lalkozó szakfőriak és néhány lexikon is-
merik a nevét. A nagyközönség már nem
tudja, ki volt Bárány Agoston. Még Dél-
magyarországon is, ahol élt és dolgozott,
ma már vajmi kevesen ismerik őt.

Ez nem jól van így. Megfelekedezni
azokról, kik munkájuk értékével, szelle-
mük kincseivel a hazát gazdagították és
világot gyújtottak az utódok számára,
önmagunknak lealacsonyítása, érdekeink
föl nem ismerése. Mennyi kárt szenved-
tünk már amiatt, hogy az igaz érdemeket
meg nem becsüljük és életbevágó érde-
keinkről megfeledkeztünk!

Bárány Agoston emlékének megtisz-
telése nem maradhat ki a magyar nem-
zeti műveltség- és irodalomtörténetből.
Történelmi és költői műveivel, Délmagyar-
ország elhomályosult múltjának földeríté-
sével, tüzes hazafiságával és nyelvújítási
kísérleteivel érdemeket szerzett arra, hogy
nevét a nemzet megóvja a feledéstől.

Borsodmegye nemesi társadalma régi
századok óta országos tekintélynek ör-
vendett. Tekintélye nem annyira a vagyó-

— **Városi közgyűlés.** Nagybecskerek város képviselőtestülete ma délután 3 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott, amelyről lapunk holnapi számában hozunk részletes tudósítást.

— **Konviktusi Grézlo János-alapítvány.** A Délmagyarországi Tanítóegylet nagy- és közgyűlését rendező helyi bizottság szombaton tartotta záró ülését, melyen elszámolt a bevételeivel és kiadásával. Egyben elhatározta, hogy az itt létsitendő konviktus javára létesít egy Grézlo János-alapítványt, melynek célja egy torontálmegyei tanítónak gyermekét teljesen ellátni a konviktusban. Az alap eddigi álladéka a következő: a július 6-án este megtartott tombolajáték eredményének egyharmadrésze: 212.21 K, a július 7-én tartott szépségverseny tiszta jövedelme: 171 K és Bányai Jakab szerkesztői tiszteletdíjának 4. negyede adományként 50 K, összesen 433 K 21 f. Ezen összeg 6000 K-ig fog kiegészítettni. A pénzt a helybeli konviktusi felügyelő bizottság kezeli, takarékpénztárba helyezi el. A pályázóknál mindig ezeknek vagyoni viszonyai vételessen először figyelembe, egyéltől vagyoni viszonyok mellett előnyben részesül a jobb előmenetelű tanuló. Az alapítványról értesíti a helyi bizottság Grézlo János kir. tanfelügyelőt és kéri, hogy az egylet ezen újabb fiatal hajtását vegye pártfogásába.

— **Óbék község neve.** A m. kir. belügyminiszter Óbék egyesített község nevét az 1898. évi IV. t.-c. 2. §-a alapján véglegesen Óbék alakban állapította meg.

— **Orvosválasztás.** Magyaresemyén a napokban orvosválasztás volt Főrís József főszolgabíró elnöklésével, amely alkalommal dr. Jankulov Sándor panaszosai orvost egyhangulag körorvossá választották.

— **A tanítók köszönete.** A Délmagyarországi Tanítóegylet nagygyűlését rendező helyi bizottság a szombaton tartott záró értekezletből kifolyólag örömeinek és hálájának adott kifejezést a város, a hatóságok és egyesek jóakaratu szíves támogatásáért, melylyel a nagygyűlés sikeréhez mindenképpen hozzájárultak. Elhatározta ebből kifolyólag, hogy nyilvánosan is köszönetét nyilvánítja mindazon tényezőknél, melyeknek részük van a szép eredményben. Így mindenekelőtt hálás köszönetet mond Nagybecskerek városának, annak tisztviselői karának, élén dr. Perisics Zoltán polgármesternek, ki mint a helyi bizottság elnöke, személyesen is megtett mindent, hogy a bizottság kezére járjon. A tisztviselők az elszálláso-

nosságán, természeti kincsein és a birtokos családok előkelő összeköttetésein alapult, mint inkább történetének nevezetes eseményein, nemzeti hagyományain, lakossága magyar lelkületén és a szabadsághoz való ragaszkodásán, különösen a haza és a szent korona védelmében tanúsított vitézi erényein.

Vitézi erények emelték a debreczeni Bárány-családot is a borsodi nemések sorába. A XVII. század közepén, mikor III. Ferdinánd a svédokkal és törökökkel I. Rákóczi György erdélyi fejedelem ellen harcolt, Bárány Mihály, a borsodi Bárányok birtokalapító őse, a hadi érdemeiért és királyhűségeért 1656-ban febr. 7-én nemesi rangra emeltetvén, „debreczeni“ előnévvel és oklevéllel tüntettetett ki.

Bárány Mihálynak feleségétől, Torny Eszébettől három fiúgyermeké született: János, István és Mihály. Ezek mindegyike családot alapítván, külön ágakra szakadtak. Jánosnak egyenes águ ötöd-igizigleni leszármazottja az 1751 táján született Bárány András, Bárány Ágoston atyja, ki Mária Terézia uralkodása alatt, az utolsó porosz háborúban, mint közhuszár teljesített hadiszolgálatot. A török háborúban II. József által a csatasíkon káplárból főhadnaggyá nevezetvén, utóbb

lás nehéz munkájáért, a közigazgatási tanfolyam igazgatósága a helyiség átengedéséért, Engel Ferenc hitoktató és konviktusi igazgató hasonlóképpen konviktusának átengedéséért, Nagybecskerek polgársága lakásuk rendelkezésre bocsátásáért és a vendégek szíves fogadtatásáért, a kereskedők, magánosok a szép és nagyszámu tombolatárgyakért fogadják egyenkint és összesen a helyi bizottság ismételt hálás köszönetét.

— **Gutenberg-estély.** A Nagybecskereki Könyvnyomdászok Szakegylete a június 28-ára hirdetett és a trónörökös pár halála folytán elhalasztott Gutenberg-estélyt augusztus 15-én tartja meg a kaszáló összes termeiben. Az estély iránt nagy érdeklődéssel van a közönség s a rendezőség mindent elkövet, hogy az estély minél fényesebben sikerüljön. Az estélyen a most alakuló Munkásdalkör is fog néhány szép énekszámmal közreműködni, ami különösen megérdemli a figyelmet. Az estélyre eddig a következő felülfizetések történtek: Vági Sándor 5 K, Iktics Dezső 5 K, dr. Nagy Dezső 2 K, Perger Rezső 2 K, Pakay István 1 K.

— **Megállította a ló a vonatot.** Mint Nagyszentmiklósról írják: Valkány—Óbényőre vezető vasuti vonalon a napokban, amidőn a vonat Valkányról Nagyszentmiklóra közeledett, a vasuti töltésen egy ló kóborolt. Hiába fűtyült, prüszkült a vonat, hiába kiabáltak rá a vasutasok, a ló rendületlenül állt a síneken. Végre is nem volt más hátra, a vonatnak meg kellett állania és a ló eltávolítása után tudta a vonat tovább folytatni útját. A ló gazdája ellen megindították az eljárását.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 órától este 10-ig. Könyvtárára vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjegylete“ nagybecskereki fiókjá minden hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogadják a befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Kollin vára alatt, aztán a fogsányi, jászvásári, majd a martinyestyei ütközetekben, Suvarov alatt, lélekjelenlétével és bátorságával annyira kitüntette magát, hogy a fővezér, Koberg herceg, kétszer ajánlotta őt a királynak vitézségi érdemjére. Végre a francia háborúban, ahol öten rokonok szolgáltak együtt, százados kapitánnyá lépett elő, de francia földön, egyik véres csatában nemsokára sulyosan megsebesülvén, harképtelenné lón. A gyilkos golyó vállapját zuzta szét. Bárány kapitány kénytelen volt erejének teljes fogytával távozni az ütközetből. Hosszu, kínos orvoslás után mégis felgyógyult és nyugalmaztatván, Miskolcra, az akkori Mindszent-, most Szemere-utcában levő 9-ik sz. házában családi körben végezte életét.

Hitvesétől, Gombos Rozáliától, két fia született: Bertalan (Borsodvármegye főszolgabírája) és Ágoston, az író. Ágoston 1798-ik évi december 28-án látta meg a napvilágot, ugyancsak Miskolcra és az említett apai házban. Megkeresztelték a miskolci római káth. plébániái templomban, a születését követő napon. Kereszt-szülei voltak: Markó György és Kelerovics Katalin.

(Folytatjuk.)

A falurossza halála.

Agyonszurta a csendőr önvédelemből.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, július 13.

Véres eset történt az éjjel Nagybecskereken. Egy csendőr agyonszurta egy hirhedt csavargót, aki le akarta szurni. A megölt ember famolyan falurossza volt, aki sok galibát okozott s nagyon sok dolgot adott a rendőrségnek s a büntető bíróságnak. Most elérte a végzete s a falurossza garázdálkodásának vége szakadt.

A véres esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Kecskeméti András a falu rossza.

Kecskeméti András a nagybecskereki éjszakai élet ismert alakja volt. Már fiatal korában a züllött életre adta magát s foglalkozását napról-napra változtatta. Számtalan esetben volt büntetve s a bűnügyekből a kihágásokig a büntetések minden nemét megízlelte. Rendelkezett a csavargók összes jellemző tulajdonságával, édesanyját nap-nap mellett megverte, azonkívül ha pénze volt, urasan szeretett élni s szeretőket tartott. Minduntalan baja volt a rendőrséggel, legutóbb egy veredéknél a fél szemét kilöttek, azóta csak az egyikkel látott. A legutolsó hónapokban, mintha egy kevéssé megemberelte volna magát, keveset hallatott magáról. A csavargók különös tulajdonságánál fogva ő is nagy hálával volt a rendőség iránt. Ő volt a legjobb besugó s nyomozásoknál is többször lehetett hasznát venni. Legutóbb a nyomozás első óráiban őt gyanúsították meg a nagybecskereki rablógyilkossággal, de ő erősen bizonyította ártatlanságát s inkább megígerte, hogy segítségére lesz a rendőségnek a nyomozásban. Utolsó foglalkozása a kömvesség volt, de dolgozni nem igen szeretett s csak a garázdálkodáson járt az esze.

A megtámadott csendőr.

Kollár Péter csendőr éjszaka 11 óra tájban a Váraljai- és Kisfaludy-utcák sarkán szolgálat közben találkozott Kecskeméti Andrással s egy társával s mivel nagyon hangosak voltak, csendre intette őket. Kecskeméti András bántotta betyárönérzete, mert egy fa mögé bujva megleste a csendőrt, amikor az ismét arra cirkált, előugrott s először kézzel támadt a csendőrré majd fojtogatni kezdte s a csendőr zubbonyát feltépte. Kollár erre lekapta a válláról szuronyos fegyverét s Kecskeméti felé szurta, de az kikerülte a szurást, úgy hogy csak surolta a szuronypenge. Minthogy még tovább támadott Kecskeméti a csendőr újból használta fegyverét s ez a

szurás a hasába hatolt

Kecskemétiének, úgy hogy a vékony penge egészen áthatolt rajta. Nem esett azonnal össze, hanem futásnak eredt s a nem messze lévő lakásának magas kapuját átmászta. A lakásán azonban összeesett s itt belső elvérzés következtében meghalt. A csendőrségtől nyomban az eset színhelyére sietett Fodor György csendőrhadnagy, hogy a vizsgálatot megindítsa. Az előhívott rendőrorvos Dr. Mencez Izidor s a mentők Kecskeméti már halva találták.

A boncolást ma délután ejtették meg s egyuttal egy szegedi hadbíró fog kiszállni a vizsgálat folytatására.

A vizsgálat Kollár Péter tettében már eddig is a jogos önvédelmet állapította meg s azért a csendőrt szolgálatban hagyta.

Berson Summisarok a legjobb

A szerb veszedelem.

A szerbek le akarják gyilkolni a magyar és osztrák alattvalókat. — A magyarok és osztrákok menekülnek Belgrádból. — Belgrádi követünk föllépése. — Királyi névnap bombákkal.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szerbia kezd európai veszedelemmé növekedni. Elvakultságában és kulturátlanságában egyre súlyosabb helyzetet teremt s hovatovább oda viszi a dolgot, hogy energikusan és véglegesül le kell számolni vele az európai béke érdekében. Így tegnap az a megdöbbentő és példátlanul galád terv derült ki Belgrádban, hogy a szerbek pogromot akarnak rendezni a magyar és osztrák alattvalók ellen s le akarják valamennyit gyilkolni. A belgrádi magyarok és osztrákok között rendkívül nagy a rémület s már sokan el is menekültek Belgrádból. Belgrádi követünk rögtön erélyes lépést tett a szerb kormánytól s ha ez nem használ, akkor következik a végső s úgy látszik egyedül célra vezető fegyveres leszámolás.

A mai szenzációs eseményekről a következő jelentéseket kaptuk:

A szerbek le akarják gyilkolni a magyarokat és osztrákokat.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Tegnap, vasárnap délután 5 órakor Gissel báró osztrák-magyar követ megjelent Pasics miniszterelnöknél s bejelentette neki, hogy egybehangzó információk szerint ellene és a Belgrádban élő osztrák és magyar alattvalók ellen pogromot terveznek s kétszáz szerb komitási érkezett Belgrádba, hogy itt véres merényleteket kövessenek el a monarchia alattvalói ellen. A követ, amidőn ezt tudomására adta Pasicsnak, egyben kijelentette, hogy egyénileg is felelőssé teszi, ha az osztrák és magyar alattvalókat bármi sérelem éri s a monarchia a leghatározottabban, legenergikusabban és teljes erővel lép föl. Gissel báró az esti órákban közölte a monarchia belgrádi alattvalóival, hogyha életüket veszedelemben forogni látják, vagy Zimonyba, vagy a követségre menjenek. A követ közlése a belgrádi osztrákok és magyarok között nagy pánikot keltett.

Gissel báró közlésére Pasics miniszterelnök azonnal intézkedett s a belgrádi osztrák-magyar követség épületéhez egy század gyalogságot rendelt.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A félhivatalos Magyar Távirati Iroda jelenti Belgrádból:

A belgrádi osztrák és magyar követ megbízható értesüléseket szerzett arról, hogy Péter király névnapjának ünnepével kapcsolatban a követség ellen a tüntetés keretén túlmenő akciót terveznek. Gissel báró interveniált emiatt a szerb kormánytól és intézkedéseket kért a követség védelmére. A szerb rendőrség ennek következtében tegnap este a követség épülete előtt rendkívüli biztonsági intézkedéseket tett. Éjjel utáni egy óráig semmiféle incidens nem történt.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zimonyból sürgönyzik: Vukovics Viktor, a határrendőrség főnöke a helyzetről így nyilatkozott:

— Tudomásom szerint a helyzet igen súlyos. Világtörténelmi szenzációk előtt állunk. Az én éresülésem az, hogy a Belgrádban élő hatszáz osztrák és magyar alattvaló ellen a szerbek pogromot akarnak rendezni. Minden lehető védelem ez ellen megtörtént. Én délután (vasárnap) siffrizott táviratban értesítettem a külügyminiszteriumot és a zágrábi országos

kormányt e hirtelen megváltozott helyzetről.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Szerbiában a legvadabb és legszenvedélyesebb izgatás folyik a magyarok és osztrákok ellen s ezek élete veszedelemben forog. Emellett azonban a többi idegenek is veszedelemben vannak, kivéve a románokat. A szerb sajtó nap-nap után a legféktelenebbül izgat s vérboszut követel a monarchia ellen.

Menekülés Belgrádból.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zimonyból sürgönyzik: Tegnap este hét óra felé a belgrádi magyar és osztrák alattvalók tömegesen menekültek egyrészt a követségre, másrészt az esti hajóval Zimonyba. Sokan értéktárgyaikat a követségen helyezték el. A hét órai hajóval számos előkelő osztrák és magyar menekült Belgrádból Zimonyba, köztük Ivanovics Ferenc követségi titkár feleségével és eselőségével, Barnovics Eduárd konzuli titkár családjával, Stoppenbach József követségi irodaigazgató családjával, a belgrádi osztrák-magyar konzul felesége gyermekeivel és szolgálószemélyzetével, sőt báró Biegeleben német követségi titkár is családjával s azonkívül még többen. A menekülők nagy rémülettel beszéltek a történendőkről. Zimonyban az érkezőket nagy tömeg várta. A zimonyi lakosság hangulata igen deprimált. Az éjjel 12 órai utolsó vonattal még három menekülő osztrák család érkezett Zimonyba. A betegek és azonkívül mások is a német követségre menekülnek, mert nem bíznak abban, hogy az osztrák-magyar követségen biztonságban vannak.

Gissel báró biztonságba helyezi a fiát.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zimonyból sürgönyzik, Gissel báró belgrádi követünk vasárnap délután fiát, aki a bécsi Theresianum növendéke s most atyjánál vakációzik, elküldte Belgrádból Zimonyba. A követ fia Zimonyban ezeket beszéli:

— Rettenetes volt az elválásunk. Atyám ráparancsolt, hogy az első vonattal utazzam el. Minden holmimat összepakkoltam s bár nem tudtam semmi bizonyosat, éreztem, hogy valami végzetes esemény készül. Atyám életét féltve, térdem állva könyörögtem neki, jöjjön velem s mentse meg életét, mire ő így felelt: Nem megyek, míg uralkodóm parancsa itt tart és míg egyetlen alattvalónk itt van, itt maradok, bármi történjék is. Eredj Zimonyba és várj meg, míg értes vagy utánad megyek.

Izgalom Zimonyban.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zimonyból sürgönyzik: A városban roppant izgalom uralkodik. A város valósággal ostromállapotban van s tele van katonasággal. A 68-ik gyalogezred három zászlóalja és a 10-ik huszárezred egy svadronja állandóan készenlétben áll. Tegnap este 8 órakor Baumgarten ezredes riadót fuvatott, ami még jobban növelte az izgalmat. Még éjjel 1 óra körül is tele voltak az utcák emberekkel.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zimonyból sürgönyzik: Ma dél óta Belgráddal minden összeköttetés megszakadt.

Királyi névnap bombákkal.

Budapest, jul. 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Péter király nevenapja alkalmából tegnapelőtt 11 órakor diplomáciai fogadtatás volt a konakban, amelyet Sándor trónörökös végzett. A fogadáson a trónörökös beszélt Gissel báró belgrádi osztrák-magyar követtel, de egy szót sem szólt a szerajevói merényletről, hanem csak aziránt érdeklődött, hogy legutóbb hol üdült.

Ezalatt a rendőrség nagy izgalomban volt, mert az új katonai akadémiánál és a konaknál bombákat talált. A rendőrség bolgárokat gyanúsít s öt bolgár embert le is tartóztatott.

KIHALLGATÁS A KIRÁLYNÁL.

Budapest, július 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgönyzik, Burián báró tegnap délelőtt 9 órakor külön kihallgatáson volt a királynál. A kihallgatás negyed 11 óráig tartott. A kihallgatás után Burián Bilinszkyvel tanácskozott hosszasan.

OLASZORSZÁG BEHIVTA A TARTALÉKOSOKAT.

Budapest, július 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, az olasz kormány behívta az 1891-ik tartalékosokat: mintegy százszuszezer embert. A behívás nagy nyugtalanságot kelt, különösen azért, mert a behívások zöld felhívásokkal történtek, amiket csak mozgósításkor használnak.

A HORVÁT ORSZÁGGYÜLÉS ELNAPOLÁSA.

Budapest, július 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, a horvát országgyűlés ma bizonytalan időre elnapolta magát.

AZ ALBÁNIAI HELYZET.

Budapest, július 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Durazzóból sürgönyzik, ott tegnap a fejedelem elnöklésével gyűlés volt, amelyen negyven albán előkelőség vett részt, köztük Prenk Bib Doda és Izmail Kemail bég. A gyűlésen a helyzetről tanácskoztak.

AZ ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, július 13. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén a déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 750—, Osztrák Hitel 584—, Koronajáradék 79.29, Osztrák-Magyar Államvasut 656—, Jelzáloghitelbank 386—, Leszámitoló Bank 460—, Hazai Bank 258—, Magyar Bank 471—, Kereskedelmi Bank 3515, Rimamurányi 562—, Salgótarjáni 640—, Általános Köszénbánya 935—, Közuti Vasut 549—, Vilamos Vasut 299—, Adria 540—.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	13.02
Buza (1915 áprilisra)	13.11
Rozs (októberre)	9.41
Zab (októberre)	7.69
Tengeri (júliusra)	7.20
Tengeri (augusztusra)	7.34
Tengeri (1915 májusra)	7.08

Makulaturapapír

olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

Olcsó konviktus Nagybecskereken.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület védnöksége alatt, álló

polgári és felső kereskedelmi iskolai fiúnevelőintézetbe a felvételi díj 40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánlható, akik gyermekeikkel a magyar nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

624—x 26

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

5075—914. tkvi szám. 818—1.1

Árverési hirdetés kivonat.

Glavakov Deszpot végrehajthatóan Öhl Miklós és neje végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 272 korona 50 fillér tökekövetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Alsóelemér községben fekvő s az alsóeleméri 65. sz. tjkvben I. 1. sor., 120—121. hrszámú 800 □-öl beltelekre és a rajta épült 62. sz. házra 1001 korona, a 442. sz. tjkvben I. 1. sor., 719/b/1/a. hrszámú 1 hold szántóra 417 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi július hó 31. napján délelőtt 10 órakor Alsóelemér községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek elegendesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§-ai, 1908: XLI. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XLI. t.-c. 23. §.)

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi május hó 7. napján.

Gojdzits Miklós s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

Nagykikindai járás főszolgabírájától.
3174—914. szám. 816—3.3

Pályázati hirdetés.

Tiszahégyes községénél üresedésben levő végrehajtó-irnoki állásra pályázatot hirdetek. Felhívom pályázók, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényüket f. évi augusztus 1-ig a nagykikindai szolgabírói hivatalhoz címezve nyújtsák be. Az irnoki állás betöltésénél a községi közigazgatási tanfolyamra minősítő alapkészültséggel bírók előnyben részesíttetnek. A szerb nyelv tudása kívánatos.

Javadalmazás évi 720 korona, mely előleges havi részletekben vehető fel.

Nagykikindán, 1914. évi július hó 5-én.

Horváth Zoltán, főszolgabíró.

Bánlakai járás főszolgabírájától.
3199—914. szám. 822—1.1

Pályázati hirdetés.

A bánlakai járáshoz tartozó istvánvölgyi körben lemondás folytán megüresedett körorvosi állásra ezzel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám f. évi július hó 25-éig annál is inkább nyújtsák be, mert az elkészen érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Az orvosi körbe tartoznak: Istvánvölgy, Györgyháza, Kanak, Szécsénfalva, Ólécz és Torontálujfalu községek. A körorvosi székhely Istvánvölgy. A községek lakosai között túlnyomó részben a német nyelv használatos, de szükséges a szerb nyelv tudása is.

Az állás javadalmazása: szabad lakás és a házikert használatán kívül évi 1600 kor. készpénzfizetés és a vármegyei szabályrendeletben megállapított beteglátogatási díjak. Az orvosi körben van 6 uradalom, kikkel a körorvos évi készpénzfizetés tekintetében egyezsége léphet. A kerületi munkásbiztosító pénztár a körorvosnak évi 750 korona átalányt fizet.

Vasuti állomás, posta- és távirtdahivatal helyben. A körorvosi lakás távbeszélővel van felszerelve.

A választás határidejét f. é. július hó 30. napjának d. e. 10 órájára tűzöm ki Istvánvölgy körjegyzőség hivatalos helyiségébe.

Bánlak, 1914. évi július hó 11-én.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

Téglagyáram és gazdaságom részére

energikus
felügyelőt
azonnali belépésre keresek.

Pályázók kéretnek eddigi működési körük részletezése és fizetési igényük meghatározása mellett ajánlataikat

Daun Gyula

cégnék beküldeni. 821—3.2

Bánlakai járás főszolgabírájától.
3356—914. szám. 823—2.1

Pályázati hirdetés.

Torontálvármegye bánlakai járáshoz tartozó Nagygáj községben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra ezzel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása: 1400 kor. fizetés a községtől, 20 korona végrehajtási átalány, 22 korona utiátalány, 1 1/2 öl tűzifa hazaszállítva, 12 szabad fuvar.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t.-c. 3. §-a értelmében kellően felszerelt és eddigi működésüket igazoló okmányokkal ellátott pályázati kérvényüket hozzám f. évi július hó 30-ig annyival is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Bánlak, 1914. évi július hó 11-én.

Dr. Ürményi, főszolgabíró.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

6162—914. szám. 819—1.1

Árverési hirdetés kivonat.

Párdányi Takarékpénztár Rt. végrehajthatóan Jásin Máxa és társai végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 1180 korona tökekövetelés és járuléka behajtása végett a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő, Felsőittebe községben fekvő s a felsőittebei 422. sz. tjkvben A. I. 1. sor., 792. hrsz. 411 □-öl beltelekre s a rajta épült 407. sz. házra 800 korona, a felsőittebei 1050. sz. tjkvben A. + 1. sor., 5124/b. hrsz. 2 hold 131 □-öl szőlőre 1862 korona kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi augusztus hó 31-ik (harmincegyedik) napján délelőtt 10 órakor Felsőittebe községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek elegendesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni s az árverési feltételeket aláírni. (1881: LX. t.-c. 147., 150., 170. §§, 1908: XLI. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett s ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908: XL. t.-c. 23. §.)

Kelt Nagybecskereken, 1914. évi június hó 7. napján.

Gojdzits Miklós s. k.,
kir. törvényszéki jegyző.

Hirdetéseket jutanyos árért közöl a „Torontál”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legérgebb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.